

سرمقاله

وظیفه بانک مرکزی چیست؟

ادامه از صفحه یک... کاری که رئیس بانک مرکزی باید انجام دهد جلوگیری از پرخرجی‌های دولت‌هاست؛ یعنی یک رئیس بانک مرکزی که قاطع و توانمند و مستقل باشد، فقط می‌تواند مانند سدی در مقابل تصمیمات زیان‌آور دولت‌ها ایستادگی کند و دیگر فرصتی باقی نمی‌ماند که بانک مرکزی در راستای وظایف اصلی خود حرکت کند. حتی در برخی مواقع مشاهده شده که رئیس کل بانک مرکزی به رهبری نامه فرستاده است تا توصیه کنند دولت‌ها تکالیفی که بیش از توان بانک‌هاست به آنها محول نکنند. اکنون هم وضعیت همین است و فرقی با گذشته نکرده است. امروز هم دولت از جهات مختلف به بانک مرکزی فشار می‌آورد تا بانک مرکزی به خواسته‌های دولت تن دهد. ریشه همه این مشکلات در این است که اقتصاد کشور، اقتصاد سیاسی و پوپولیستی است. برای مثال رئیس‌جمهوری وعده ساخت چهار میلیون مسکن را می‌دهد اما منابع آن مشخص نیست. سپس این خواهند آمد منابع از بانک‌ها تأمین کنند اما بانک‌ها می‌گویند پول نداریم و حالا دولت می‌خواهد بانک‌ها را به این دلیل جریمه کند. در حقیقت بانک‌ها به عنوان نهاد انتفاعی، باید به فکر منافع خود و سهامداران شان باشند. این گونه نیست که بانک به همه درخواست‌های دولت تن بدهد بلکه باید به فکر سود و زیان خود باشد. به ویژه برای بانک‌های خصوصی باید این گونه باشد که منافع خود را حفظ کنند، نه اینکه تسهیلات ۹ درصدی و هشت درصدی بدهند، در حالی که سود این تسهیلات در بازار بیش از ۴۰ درصد است. این قبیل مسائل هستند که باعث می‌شوند بانک مرکزی به مشکل بخورد. در هیچ کجای دنیا سابقه ندارد که دولت درخواست تسهیلات کند و اگر بانکی خواسته دولت را اجرا نکرده، با هیات مدیره آن عوض شود یا در نهایت بانک را به مبلغ ۲۵۰ میلیارد تومان جریمه مالیاتی کنند؛ تنها به این علت که درخواست غیر منطقی دولت را اجرا نکرده است. یک بانک مرکزی مستقل نباید با دولت‌ها ارتباط داشته باشد. امروزه اوضاع طوری شده که به محض اینکه رئیس بانک مرکزی از اجرای درخواست دولت امتناع کند، برکنار می‌شود دست دولت‌ها همیشه در برکنار کردن رئیس بانک مرکزی یاز است. معمولاً سعی رؤسای بانک مرکزی بر این بوده است که جایگاه خود را حفظ کنند؛ البته بدون در نظر گرفتن اینکه چه آسیب‌هایی به اقتصاد و کشور و مردم وارد خواهد شد. فقط در یک دوره بود که رئیس بانک مرکزی به درخواست‌های دولت تن نمی‌داد؛ در دولت نهم که طهماسب مظاهری به ریاست کل بانک مرکزی منصوب شد اما به این دلیل که در مقابل خواسته‌های دولت احمدی‌نژاد ایستاد، طولی نکشید که برکنار شد. در حالی که می‌توانست با دولت همراهی کند اما از چارچوب‌های حرفه‌ای خود پیروی کرد. استقلال بانک مرکزی به معنای جدا بودن از دولت نیست؛ بلکه منظور از این کلمه، استقلال کارشناسی است. یعنی اینکه دولت مصارف را بر اساس منابع مالی در دسترس تنظیم کند که خرج دولت بیشتر از دخلش نشود. نه اینکه بی‌گدار به آب بند و اقتصاد کشور را دچار مشکل کند. از رؤسای بانک مرکزی انتظار می‌رود همواره واقعیت‌ها را به دولت‌ها گوشزد کنند. چرا این بانک مرکزی نزدیک به ۲۰ سال است درگیر این موضوعات است؟ شرایط بانک مرکزی نباید به گونه‌ای باشد که دولت‌ها بتوانند به راحتی ریاست این بانک‌ها را جابه‌جا کنند. برای نمونه در فدرال رزرو (بانک مرکزی آمریکا) مشاهده می‌شود که رئیس کل بانک مرکزی تا سال‌ها جایگاه خود را حفظ می‌کند و با تغییر دولت‌های مختلف، رئیس بانک مرکزی تغییر نمی‌کند.

یادداشت

سرنوشت میانجی‌گری چین در پرونده اوکراین

ادامه از صفحه یک... سطح، دارای پیام‌های با اهمیت بالایی سیاسی است؛ به گونه‌ای که اینکه رئیس‌جمهوری یک کشور در اولین سفر کاری خود کدام کشور را انتخاب می‌کند، موضوع مهمی است و نشان‌دهنده آن است که سمت و سوی آتی سیاست خارجی آن کشور قرار است به کدام سمت پیش برود. به همین دلیل انتخاب چین به عنوان اولین مقصد پوتین نشان می‌دهد که او بر توسعه روابط با این کشور اصرار دارد و به دنبال تقویت آن است. در سال‌های گذشته هم این روابط به ویژه در حوزه همکاری‌های اقتصادی توسعه پیدا کرده بود. به همین دلیل در حوزه روابط دو جانبه این سفر برای کشورهای غربی هم حائز اهمیت بسیار ویژه‌ای است؛ چرا که آنها تلاش می‌کنند اختلال مشهودی را در روابط کشورهایی مانند روسیه و چین به وجود بیاورند. در عین حال این سفر و مذاکراتی که در آن صورت گرفت، نشان داد که طرف چین هم علاقه‌مند به توسعه روابط با روسیه است که البته فشارهایی در این راستا از سوی آمریکا بر پکن در مورد حمایت از روسیه در قضایه اوکراین وجود دارد که باز هم به هر ترتیب چینی‌ها سیاست تمحیی روابط با روسیه را در دستور کار خود دارند. در حوزه بین‌المللی هم باید متوجه بود که روسیه و چین در سال‌های گذشته موفق به ایجاد نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی شدند که می‌توان به سازمان همکاری شانگهای یا گروه بریکس اشاره کرد. واقعیت این است که چین و روسیه که حالا به نوعی پایه‌گذار سازمان همکاری شانگهای یا گروه بریکس به شمار می‌روند؛ در حقیقت به دنبال تغییر نظم حاکم بر نظام بین‌الملل بودند؛ به گونه‌ای که این پکن و روسیه از طریق این دو سازمان، به دنبال آن بودند که دستکم نظم غربی مستقر در جهان را با چالش‌های سنگین روبرو کنند یا حداقل آن را دستخوش تغییر قرار دهند. همچنین چین و روسیه از منظر بین‌المللی تلاش می‌کنند سازمان و کارهایی که در گذشته پایه‌گذاری کرده‌اند را به هر ترتیب در شرایط کنونی تقویت کنند و در این بین نکته مهم جنگ اوکراین است. توجه داشته باشید که با وجود اعمال فشار غرب به چین با محوریت جنگ اوکراین، چینی‌ها روابط اقتصادی خود را با روسیه تقویت کردند و همچنین معاملات تسلیحاتی و نظامی بین دو کشور نسبت به گذشته رونق قابل توجهی پیدا کرده است.

تصمیمات عملیاتی دولت در خصوص مطالبات مردم مازندران

رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور از تصمیمات عملیاتی دولت در خصوص مطالبات مردمی استان مازندران خبر داد و اعلام کرد که این تصمیمات در حمایت از شالیکاران و قاعده‌گذاری برای واردات برنج، افزایش ظرفیت و توسعه بنادر استان، طرح بهره‌برداری صیانتی از تالاب میانکاله است. به گزارش ایرنا، داود منظور امروز شنبه (۲۹ دی‌ماه) در صفحه شخصی خودش در فضای مجازی با اشاره به سفر رئیس‌جمهور به استان مازندران، نوشت: تصمیمات عملیاتی در خصوص مطالبات مردمی در استان مازندران گرفته شد. وی این تصمیمات را حمایت از شالیکاران و قاعده‌گذاری برای واردات برنج، افزایش ظرفیت و توسعه بنادر استان مازندران، تدوین دستورالعمل مولدسازی اموال دولتی به ویژه پلاژها و اماکن تفریحی در استان و طرح بهره‌برداری صیانتی از تالاب میانکاله اعلام کرد.

«تجارت» از اقدام جدید بانک مرکزی برای گره‌گشایی از فعالیت تجار گزارش می‌دهد؛

تسهیل شرایط رفع تعهد ارزی

حتما با چالش‌هایی مواجه است. وی افزود: در سابقه پیمان سپاری ارزی، صادرکنندگان بر اساس قانون موظف بودند ارز خود را به شبکه بانکی تحویل دهند که می‌توانست تحت نظارت بانک مرکزی باشد. اما بعد از تحریم‌ها و قطع ارتباط بانک‌های ایران با دیگر بانک‌های جهان، ایران به شیوه استفاده از صرافی‌های تراستی در مبادلات خارجی روی آورد و این صرافی‌ها تحت نظارت و حاکمیت بانک مرکزی قرار ندارد. این مسئله مشکل مهم اجرای پیمان سپاری ارزی یا رفع تعهد ارزی است. مشکل دیگر شکل‌گیری بازار ارز غیر رسمی و غیر شفاف است که به نوعی به ابزار دور زدن قوانین پیمان سپاری ارزی یا رفع تعهد ارزی تبدیل شده است. در چنین شرایطی مهمترین مسئله، تعیین نرخ برای ارز حاصل از صادرات است که باید در مورد آن به طور دقیق تری تامل شود. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: کل بده بستان ایران با دنیا حدود ۱۰۰ تا ۱۲۰ میلیارد دلار در سال است. از ۵۲ میلیارد دلار واردات مادر سال ۱۴۰۱، حدود ۷۵ درصد آن صرف امروز

روانه می‌شود و بخشی از سرمایه‌ها نیز به کشور بازمی‌گردد؛ در چنین شرایطی بدون ایجاد منابع جدید و مدیریت منابع فعلی، امکان سرمایه‌گذاری برای اقتصاد کشور فراهم نخواهد بود؛ بنابراین اینکه بانک مرکزی به عنوان مسئول سیاست‌های ارزی، اهمیت ویژه‌ای برای بازگشت ارزهای صادراتی از طریق رفع تعهد ارزی قائل است، قابل احترام است. در طرف منابع حدود ۶۰ تا ۸۰ درصد منابع ارزی از طریق گروه‌هایی مثل پتروشیمی و منابع معدنی حاصل می‌شود و اینکه بانک مرکزی بر این گروه‌های خاص قواعد ویژه وضع می‌کند قابل درک است. در عین حال نباید همه سیاست‌های رفع تعهد ارزی برای همه صنایع و صادرکنندگان به شکل یکسان اعمال شود.

• حتی یک دلار هم نباید از چرخه رسمی تجارت کشور خارج شود
یک کارشناس اقتصادی گفت: چنانچه به برخی از صادرکنندگان و تجار اجازه داده شود تا بخشی از ارز حاصله را به چرخه تجارت

سیاست‌های جدید دولت برای تسهیل رفع تعهد ارزی

معاون بانک مرکزی گفت: تمامی واردکنندگانی که از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی دریافت کرده‌اند در صورت تأیید وزارتخانه مربوطه در خصوص عمل به تعهدات، رفع تعهد ارزی می‌شوند. به گزارش تجارت‌نیوز، محمد آرام معاون ارزی بانک مرکزی اظهار کرد: تمامی واردکنندگانی که از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی دریافت کرده‌اند در صورت تأیید وزارتخانه مربوطه در خصوص عمل به تعهدات، رفع تعهد ارزی می‌شوند. این بخشنامه با هماهنگی سازمان بازرسی کل کشور از سوی بانک مرکزی به تمامی بانک‌ها ابلاغ شده است. آرام در مصاحبه با صدا

وسیما بیان کرد: پارسال از محل ارز اشخاص ۱۷ میلیارد دلار تأمین ارز داشتیم که بخشی از آن صرف تأمین مصارف بنگاه‌های اقتصادی و مابقی برای تأمین نیاز وارداتی تخصیص یافته است. وی گفت: برای استفاده از ارز اشخاص، نرم افزارهایی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران آماده شده و حداکثر تا پایان خرداد به بهره برداری می‌رسد. با راه اندازی این نرم افزار، هم ارز اشخاص توسعه می‌یابد و هم محصولاتی که هیچ ارز ترجیحی دریافت نمی‌کنند مورد معامله قرار می‌گیرد.

گروه اقتصاد کلان: یکی از بزرگ‌ترین گلايه‌های بخش خصوصی و فعالان اقتصادی، شیوه رفع تعهد ارزی است چنانکه بسیاری از تجار دستورالعمل بانک مرکزی را مانع کسب و کار خود می‌دانند.

به گزارش تجارت، البته دولت سیزدهم تلاش کرده با ارائه مشوق و یا کوتاه کردن مسیر تأیید رفع تعهد، فعالیت تجار و بازرگانان را تسهیل کند.

در همین رابطه، معاون بانک مرکزی روز گذشته گفت: تمامی واردکنندگانی که از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی دریافت کرده‌اند در صورت تأیید وزارتخانه مربوطه در خصوص عمل به تعهدات، رفع تعهد ارزی می‌شوند. این بخشنامه با هماهنگی سازمان بازرسی کل کشور از سوی بانک مرکزی به تمامی بانک‌ها ابلاغ شده است. آرام در مصاحبه با صدا و سیما بیان کرد: پارسال از محل ارز اشخاص ۱۷ میلیارد دلار تأمین ارز داشتیم که بخشی از آن صرف تأمین مصارف بنگاه‌های اقتصادی و مابقی برای

تأمین نیاز وارداتی تخصیص یافته است.

وی گفت: برای استفاده از ارز اشخاص، نرم افزارهایی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران آماده شده و حداکثر تا پایان خرداد به بهره برداری می‌رسد. با راه‌اندازی این نرم افزار، هم ارز اشخاص توسعه می‌یابد و هم محصولاتی که هیچ ارز ترجیحی دریافت نمی‌کنند مورد معامله قرار می‌گیرد.

• لزوم بازنگری در شیوه رفع تعهد ارزی

حسین عطایی کارشناس مسائل اقتصادی، گفت: اینکه گفته شود در ادبیات نظری اقتصاد کلان کشور، مسئله‌ای به عنوان رفع تعهد ارزی دیده نمی‌شود، حرف دقیقی نیست؛ به طور مثال در خصوص کشور چین تجربه‌ای ۷۰ ساله وجود دارد که برای ایران نیز قابل استفاده است و مواردی همچون دسته بندی کالاها‌ی وارداتی برای تخصیص ارز یا الزام صادرکنندگان به بازگشت منابع ارزی در آن دیده می‌شود. آنچه مسلم است اینکه رفع تعهد ارزی و بازگشت ارز حاصل از صادرات به کشور ضرورت دارد، اما شیوه‌های کنونی که در دستور کار قرار دارد

گروه اقتصاد کلان: طبق مشاهدات میدانی از بازار غیر رسمی ارز، نرخ دلار دیروز و در ابتدای هفته با کاهش نسبت به هفته گذشته آغاز و به کانال ۵۷ هزار تومان وارد شد. به گزارش ایستنا، نرخ ارز در بازار غیر رسمی در معاملات دیروز (شنبه) نسبت به هفته گذشته روند کاهشی را آغاز کرد و به کانال ۵۷ هزار تومان رسید. طبق مشاهدات میدانی ایستنا از بازار غیر رسمی، تا لحظه تنظیم گزارش (ساعت ۱۴) دلار با قیمت ۵۸ هزار تومان برای فروش و

دلار وارد کانال ۵۷ هزار تومانی شد

تداوم کاهش نرخ‌ها در بازار ارز

شاهد است و طبق گفته بیشتر فروشنندگان احتمال تداوم کاهش ارز تا پایان هفته همچنان بالا است. براساس مشاهده میدانی شنبه، وضعیت بازار نسبت به هفته گذشته شلوغ‌تر بود که به دلیل مراجعه افراد برای فروش ارز خود به علت تداوم روند کاهشی ارز

با نرخ ۵۷ هزار تومان خریداری شد. همچنین پیور در این بازار با مبلغ ۶۳ هزار تومان به فروش رسید و با مبلغ ۶۲ هزار تومان خریداری شد.

دلار شنبه در ابتدای هفته و در قیاس با ابتدای هفته گذشته کاهش قیمت ۵۰۰ تومانی را

پیش‌بینی سازمان ملل از رشد اقتصادی

۲۰۲۴ کاهش خواهد یافت و کاهش سریع ارزش لیر ترکیه بر فشارهای تورمی افزوده و مقامات پولی را مجبور به توسل به اقدامات تشدیدکننده کرده است.

• اقتصاد جنوب آسیا

انتظار می‌رود چشم‌انداز اقتصادی جنوب آسیا قوی باقی بماند که با عملکرد قوی اقتصاد هند و بهبود جزئی در پاکستان و سری لانکا پشتیبانی می‌شود. پیش‌بینی می‌شود تولید ناخالص داخلی منطقه‌ای در سال ۲۰۲۴ به میزان ۵.۸ درصد (بازنگری به سمت بالا ۰.۶ درصد از پیش‌بینی ماه ژانویه) و ۵.۷ درصد در سال ۲۰۲۵ رشد کند که کمتر از ۶.۲ درصد ثبت شده در سال ۲۰۲۳ است. علاوه بر این، افزایش باقوه قیمت انرژی در بحبوحه تنش‌های ژئوپلیتیکی و اختلالات مداوم در دریای سرخ خطری برای

آخرین اخبار و تحلیل روز اقتصادی را

در پایگاه اینترنتی تجارت‌آنلاین بخوانید

www.tejaronline.ir